

PATRONAJ HAMSHIRASINING UYGA TASHRIF FAOLIYATI VA UNING AHOLI SALOMATLIGINI MUSTAHKAMLASHDAGI O'RNI

Usmonaliyeva Dilorom Baxtiyorovna

Farg'ona shahar Abu Ali Ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

“Hamshiralik ishi” kafedراسi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada patronaj hamshirasining uyga tashrifi, uning vazifalari, uy sharoitida bemorlar va bolalar salomatligini nazorat qilishdagi o'rni hamda patronaj xizmatining ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, patronaj hamshirasi tomonidan olib boriladigan profilaktik tadbirlar, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va kasalliklarning oldini olish bo'yicha tavsiyalar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: patronaj, hamshiralik parvarishi, uyga tashrif, profilaktika, sog'lom turmush tarzi, ona va bola salomatligi, tibbiy nazorat.

HOME VISITING ACTIVITIES OF A HOME HEALTH NURSE AND THEIR ROLE IN STRENGTHENING THE HEALTH OF THE POPULATION

Annotation: This article discusses the home visiting of a home health nurse, its tasks, its role in monitoring the health of patients and children in the home, and the importance of home care services. It also analyzes the preventive measures carried out by a home health nurse, recommendations for promoting a healthy lifestyle and preventing diseases.

Keywords: home care, nursing care, home visiting, prevention, healthy lifestyle, maternal and child health, medical supervision.

Kirish

Aholi salomatligini muhofaza qilish tizimida patronaj xizmatining o'rni beqiyosdir. Patronaj hamshirasi tibbiyot muassasasi va oila o'rtasidagi muhim bog'lovchi bo'g'in hisoblanadi. U uy sharoitida bemorlarning salomatlik holatini nazorat qiladi, zarur tavsiyalar beradi hamda kasalliklarning oldini olishga qaratilgan profilaktik ishlarni olib boradi. Ayniqsa, homilador ayollar, yangi tug'ilgan chaqaloqlar, yosh bolalar, keksalar va surunkali kasallikka chalingan bemorlar uchun patronaj xizmatlari katta ahamiyatga ega.

Patronaj hamshirasining asosiy vazifalari

Patronaj hamshirasining faoliyati aholining turli qatlamlariga tibbiy yordam ko'rsatishni o'z ichiga oladi. Uning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

Uy sharoitida bemorlarning salomatlik holatini baholash;

Homilador ayollarni kuzatish va maslahatlar berish;
Yangi tug‘ilgan chaqaloqlar va bolalarning rivojlanishini nazorat qilish;
Surunkali kasalliklarga chalingan bemorlarni muntazam kuzatib borish;
Profilaktik emlashlarning o‘z vaqtida amalga oshirilishini nazorat qilish;
Sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilish;
Oila a‘zolariga gigiyena qoidalarini tushuntirish.

Patronaj hamshirasi uyga tashrif davomida bemorning yashash sharoiti, ovqatlanishi, sanitariya-gigiyena holati va umumiy salomatligini baholaydi. Zarur hollarda bemorni qo‘shimcha tekshiruvlar uchun shifokorga yo‘naltiradi.

Patronaj hamshirasining uyga tashrif jarayoni

Uyga tashrif ma‘lum reja asosida amalga oshiriladi. Hamshira avvalo bemor haqidagi tibbiy ma‘lumotlarni o‘rganadi. Tashrif davomida quyidagi ishlar bajariladi:

Bemor bilan suhbat o‘tkazish;

Hayotiy ko‘rsatkichlarni o‘lchash (arterial bosim, tana harorati, nafas olish soni, puls);

Shikoyatlarni aniqlash;

Tavsiya etilgan davolash muolajalarining bajarilishini nazorat qilish;

Oila a‘zolariga parvarish bo‘yicha maslahatlar berish;

Kasalliklarning oldini olish bo‘yicha tushuntirish ishlari olib borish.

Patronaj tashriflari muntazam ravishda amalga oshirilganda kasalliklarni erta aniqlash va asoratlarning oldini olish imkoniyati ortadi.

Ona va bola salomatligini muhofaza qilishdagi o‘rni

Patronaj xizmatining eng muhim yo‘nalishlaridan biri ona va bola salomatligini muhofaza qilish hisoblanadi. Homilador ayollar uy sharoitida kuzatilib, ularga to‘g‘ri

ovqatlanish, jismoniy faollik va shaxsiy gigiyena bo'yicha tavsiyalar beriladi. Yangi tug'ilgan chaqaloqlar patronaj nazoratiga olinadi. Hamshira bolaning vazni, bo'yi, emizilishi va umumiy rivojlanishini kuzatadi. Shuningdek, ota-onalarga chaqaloq parvarishi, emlashlar va kasalliklarning oldini olish bo'yicha tavsiyalar beradi.

Bu faoliyat bolalar o'rtasida kasallanish va o'lim ko'rsatkichlarini kamaytirishga xizmat qiladi.

Patronaj xizmatining profilaktik ahamiyati

Patronaj hamshirasi tomonidan olib boriladigan profilaktik tadbirlar sog'liqni saqlash tizimining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Uyga tashriflar davomida:

- Yuqumli kasalliklarning oldini olish;
- Surunkali kasalliklarni nazorat qilish;
- To'g'ri ovqatlanishni targ'ib etish;
- Jismoniy faollikni oshirish;
- Zararli odatlardan voz kechishga undash ishlari amalga oshiriladi.

Profilaktik tadbirlar aholi salomatligini yaxshilash, kasalliklar sonini kamaytirish va hayot sifatini oshirishga yordam beradi.

Patronaj hamshirasining kasbiy fazilatlari

Patronaj hamshirasi nafaqat tibbiy bilimlarga, balki yuksak axloqiy va psixologik fazilatlarga ham ega bo'lishi kerak. U:

- Mas'uliyatli;
- Mehribon;
- Sabrli;
- Muloqotga kirishuvchan;
- Kasbiy malakali bo'lishi zarur.

Bu sifatlar bemorlar va ularning oila a'zolari bilan samarali hamkorlikni ta'minlaydi.

Xulosa

Patronaj hamshirasining uyga tashrifi aholi salomatligini muhofaza qilishda muhim o'rin tutadi. Uy sharoitida olib boriladigan kuzatuv va profilaktik tadbirlar kasalliklarni erta aniqlash, ularning asoratlarini oldini olish hamda sog'lom turmush tarzini shakllantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, ona va bola salomatligini saqlashda patronaj xizmatining ahamiyati juda katta. Shuning uchun patronaj hamshiralarning kasbiy malakasini oshirish va patronaj xizmatini yanada rivojlantirish sog'liqni saqlash tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi. Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami bo‘yicha me‘yoriy hujjatlar.
- 2.Hamshiralik ishi asoslari. O‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.
- 3.Jamoat salomatligi va sog‘liqni saqlash. Darslik. Toshkent, 2022.
- 4.WHO (World Health Organization). Community Health Nursing Guidelines. Ona va bola salomatligini muhofaza qilish bo‘yicha uslubiy qo‘llanmalar. Toshkent, 2024.